

Tadeusz Seniów

Górzycza, woj. gorzowskie

Informator Archeologiczny : badania 11, 225-226

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cie na terenie dziedzica Zamku Górnego całej dolnej kondygnacji czworokątnej wieży kamiennej, zaopatrzonej w narożne przypory i z dobrze zachowanym wewnętrznym systemem działkowym. Budowla posadowiona była bezpośrednio na gliniastym calcu i posiadała wys. do 2,70 m. Poziom calca po stronie zewnętrznej budowli opadał o około 1 do 1,50 m poniżej poziomu posadowienia, co dowodnie wskazuje, że odkryta wieża otwiedziona była dookólną fosą i w związku z tym w swoim czasie stanowiła samodzielną budowlę wolnostojącą w typie wieży rycerskiej na gródku stożkowatym.

Uzyskany materiał ceramiczny datuje wieżę na przełom XIII i XIV wiek. Od strony północnej i wschodniej stwierdzono dobijające, lub stojące w pewnym odstępie od wieży elementy budowli ceglanych o wątku gotyckim, częściowo zniszczonych w trakcie budowy obecnego zamku. Najbardziej czytelny układ tych budowli wystąpił od strony wschodniej, gdzie najprawdopodobniej mamy do czynienia z gotycką wieżą bramną oraz z dużym odcinkiem muru kurtynowego. Odkryte elementy budowli ceglanych stanowią drugi etap rozbudowy badanego obiektu. Chronologicznie odpowiada on panowaniu książąt opolskich /XIV, XV wiek/, którzy w tym czasie wg istniejących źródeł zakładają w Głogówku swoją drugą rezydencję: Gotycki zamek książąt opolskich, który wchłonął wcześniejszą wieżę kamienną ulega zniszczeniu na skutek pożaru. Po pożarze zamek użytkowany jest w dalszym ciągu. Świadczy o tym zakrojona na dużą skalę naprawa nadwątlonych murów, które od strony zewnętrznej zabezpieczone zostają ceglana skarpą. Trzecia faza rozbudowy wiąże się ze wzniesieniem tzw. Sali Książęcej, która dobija do zewnętrznego muru gotyckiego od strony południowej zamku. Fundamenty Sali Książęcej dostawione są już do muru skarpowanego. Sala Książęca jest już budowlą renesansową. Odkryto elementy kamieniarki jej portalu. Powstała na przełomie XV i XVI wieku. Najpóźniej do połowy XVI wieku. W tym czasie czworokątna wieża kamienna otrzymuje renesansowe sklepienia kolebkowe. Kolejna IV faza rozbudowy wiąże się ze wzniesieniem obecnego Zamku Górnego, pod budowę którego zniwelowano dotychczas istniejące budowle /rok 1569/. Obecny zamek częściowo wzniesiony jest na dawnych fundamentach zamku piastowskiego. Opracowany został projekt ekspozycji odkrytych obiektów, które wyeksponowane zostaną w postaci zarysów na poziomie dziedzica. Zbiory po opracowaniu przekazane zostaną do Muzeum w Głogówku.

Badania zostały zakończone.

GÓRZYCA
woj. gorzowskie

Muzeum Okręgowe
w Gorzowie Wielkopolskim

Badania prowadził mgr Tadeusz Seniów. Finansowało Muzeum Okręgowe w Gorzowie Wlkp. Pierwszy sezon badań. Średniowiecze i okres nowożytny.

Badania miały na celu uchwycenie dotychczasowych śladów budowli średniowiecznych /sakralnych/, związanych z istnieniem biskupstwa lubuskiego w Górzycy.

Prace prowadzono na obiekcie usytuowanym w samym centrum wsi, wokół ruin kościoła z XVIII/XIX w. Wykopy nr 1 i 1' założone w północno-wschodniej części na zewnątrz ruin kościoła. Wykop nr 2 we wnętrzu ruin - po stronie południowo - wschodniej, a wykop nr 3 na przeciw wykopu nr 2 po zewnętrznej stronie muru. Ogółem przekopano 132 m².

W wykopach nr 1 i 1' w przemieszanych warstwach znaleziono liczne ułamki naczyń średniowiecznych - natomiast na głębokości od 1,50 - 1,75 m uchwycono pochówki szkieletowe z XVII w. W narożniku południowo - wschodnim wykopu nr 1' - na głębokości od 1,50 - 1,55 m odsłonięto 5 grobów ciałopalnych kultury Łużyckiej grupy górzyckiej z okresu halsztackiego.

W wykopie nr 2 odsłonięto fragment fundamentów budowli prawdopodobnie z XV w., a po stronie południowej od powyższego fragmentu muru - wyeksplorowano 3 pochówki szkieletowe z XV w. W jednym z nich w ustach zmarłego znaleziono monetę /denar wczesnoja-gielloński z XV w./.

Charakter odsłoniętego fragmentu budowli średniowiecznej nie jest jeszcze zidentyfikowany.

Materiały są w posiadaniu Muzeum Okręgowego w Gorzowie Wlkp.

Badania będą kontynuowane.

GRZYBIANY, gm.Pole Legnickie
woj. legnickie
Stanowisko 1 i 2

patrz
okres halsztacki

IKZA
woj.rudomskie

patrz
wczesne średniowiecze

INOWŁÓDZ
woj.piotrkowskie
Zamek

Wojewódzki Konserwator Zabytków
Ośrodek Badań i Dokumentacji
Zabytków w Łodzi

Badania prowadził mgr Jerzy Augustyniak. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Piąty sezon badań. Zamek XIV-XVI w.

W wyniku badań odsłonięto lico zewnętrzne północnego i wschodniego muru obwodowego. Wykonany jest on z nieregularnych odłupków piaskowca miejscowego pochodzenia. W murze północnym zachowanym do wysokości około 2,5 - 3 m wyróżniono dwie warstwy wyrównawcze w odległości około 1,7 m. Grubość muru 2,4 m.

W północno-zachodnim narożniku murów obwodowych odsłonięto półokrągłą skarpe. Różnica w materiale budowlanym wskazuje, że nie pochodzi ona z pierwotnego XIV - wiecznego założenia.